

Selyemgyár

Beküldés dátuma:	2019.02.10
Értéktárba rögzítve:	2019.06.05
Benyújtó kapcsolattartó személy:	Csuk Ferenc
Értéktár megnevezése:	Települési értéktár
Fellelhetőség helye:	Szentgotthárd, Hunyadi u. 33.

Magyarországon az első selyemszövőgyárat 1899-ben alapították. Különösen a háborús időszakokban a környék asszonyainak adott munkát. A képek között látható grafikonon követhető a gyár termelésének alakulása egészen az 1992-es privatizációig.

A szentgotthárdi selyemszövőgyárat 1899. október 28-án jegyeztették be a Bujatti fivérek mint közkereseti társaságot. 1900 az építkezés éve volt, a termelés 1901-ben indult 250 fővel, a Svájcban vásárolt 121 géppel és az Olaszországból importált hernyóselyem alapanyaggal. A termelés során a fonalgombolyítását, cérnázását, festését, szövését, később a konfekcionálását is

végezték napi 10 órában. 1904-ben a szövönők hetekig sztrájkoltak béremelésért és a jobb munkakörülményekért.

1912-ben a gyár részvénytársasággá alakult. Az 1. világháború alatt egy időre visszaesett a termelés. 1920-ban 350 szövőgép működött az üzemben. A gazdasági válság lassú leépülésre kényszerítette a gyárat, megszűnt az állami támogatás. A vezetés csökkentette a munkaidőt, 1931-ben ideiglenesen leállt, majd 1933-ban bezárt a gyár.

1935-ben Szentgotthárd Selyemgyár Részvénytársaság néven indult újra csehszlovák tőke bevonásával és a Bujatti testvérek irányításával. A fejlődés folyamatos volt 1941-ig. 1937 és 41 között a termelés közel háromszorosára nőtt. A gyárat bővítették, a gépparkot svájci tőke felhasználásával modernizálták. 350 szövőgép, közte 50 Jacquard és 140 nyüstös, 18 felvetőgép működött. A hernyóselyem mellett műselyem fonalat is feldolgoztak. A II. világháború alatt ejtőernyőt és löporzsákot gyártottak hadi célra. A fonalhiány miatt a termelés visszaesett.

1948-ban államosították a gyárat, 1953-ban három műszakos munkarendet vezettek be. 1955-ben a Selyemgyár a budapesti székhelyű Magyar Selyemipar Vállalat egyik vidéki üzeme lett. Megkezdődött az elavult géppark lecserélése magyar gépek üzembe állításával, a meglévők korszerűsítésével. 1968-ban új szövőcsarnok épült 360 automata szövőgéppel, és bővült az előkészítő üzem is. Ekkor vált lehetővé a szabad szombat bevezetése a termelés növelésével párhuzamosan.

1971-ben alkatrészgyártó üzem létesült a saját és testvérgyárak igényeinek kielégítésére. 1978-ban új, nagyobb teljesítményű felvető- és írelőgépek álltak munkába, így évi 10 millió folyóméter lánchenger készült a társgyárak részére. 1980-ra a termelés elérte a 26 millió m²-t. 1983-84-ben a régi szövőcsarnok korszerűsítését végezték el teljes tetőcserével. A 80-as évek végén megújult a technológia japán gyártmányú Tsudakoma lánclökészítő gépekkel, a régi szövődében pedig 75 új szövőgép állt munkába jacquard fejjel. A vetélős gépek helyén 114 légsugaras szövőgép kezdte meg termelést. A Hungária Szövőgyárból újabb jacquard gépeket telepítettek Szentgotthárdra. 1985-ben 951 szövőgép üzemelt.

A rendszerváltást követően a megrendelések elapadtak, egy ideig bér munkával pótolták a kiesést. 1992-ben a gyárat privatizálták, a Radici Group vásárolta meg. Az új üzem – a Lurotex Kft. – 250 főt vett át a régi munkások közül az átépítéshez és a termelés megindításához.

A Selyemgyárban sokféle sport és kulturális tevékenységet folytathattak az üzem dolgozói. NBI-es nagypályás női kézilabda csapatának szurkoltak, a kultúracsoporthoz előadásain egy ideig saját kultúrházban szórakoztak a selyemgyáriak. Híresek voltak a műszakbálok. A szakmunkásképzés saját tanműhelyben és tantermekben folyt. Szociális létesítmények szolgálták a dolgozókat: öltözők, fürdők, üzemi konyha, saját óvoda. Volt üzemorvos, saját könyvtár, Balatonfenyvesen üzemi nyaraló.